

кредитних відносинах. Банк вимагає від позичальника не тільки повернення одержаної позики, а й сплати відсотка за її використання.

Принцип цільової спрямованості кредиту передбачає вкладення позичкових коштів на конкретні цілі, обумовлені кредитним договором. Позичальник не може витратити кредит на інші цілі. Цільовий характер кредитування означає спрямованість позички на певний господарський об'єкт.

Отже, в науковому плані єдиноправильним є системний підхід до дослідження принципів кредитування, в якому реалізується і конкретизується наукове розуміння принципів кредитування як взаємопов'язаної цілісної сукупності певних положень.

Науковий керівник – к.е.н., доцент Романів С.Р.

*Возьна Леся,
студентка групи РКзм-51*

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВ ТЕКСТИЛЬНОЇ ПРОДУКЦІЇ.

Текстильне виробництво в Україні працює на давальницькій сировині, оскільки даний напрям промисловості не може себе забезпечити на регіональному рівні основною сировиною та необхідними, для виробництва матеріалами. Тому для обліковців та менеджерів першочерговим завданням повинно бути правильна організація операцій з давальницькою сировиною. При такій організації виробництва важливим чинником зростання прибутку є зменшення собівартості та збільшення виробничих потужностей. З однієї сторони – надання послуг з переробки сировини замовника скорочує господарський оборот підприємства, тому що частково виключається сфера постачання та реалізації. А це, у свою чергу впливає на зменшення матеріальних та загальногосподарських витрат, оскільки витрати на матеріали та витрати на збут здійснює сам замовник. З іншої сторони – така організація виробничого процесу не дає можливості підприємству працювати на повну потужність, а це негативно впливає на формування прибутку.

Така організація виробництва текстильної продукції суттєвим чином впливає на організацію і методологію як фінансового, так і

управлінського обліку, який займає центральне місце в управлінні виробничо-господарською діяльністю.

Отримання прибутку можливе двома шляхами:

- система «витрати +» – сума витрат щодо надання послуг замовнику та певної норми прибутку;
- від реалізації готової продукції – частину продукції замовник залишає для реалізації підприємством-виробником.

Під об'єктами обліку витрат в текстильному виробництві можна вважати матеріальні, трудові та фінансові витрати на випуск текстильної продукції, що стосуються виконання певного договору по якому проводиться калькулювання продукції та відповідно визначається собівартість виконаних робіт (послуг).

Як зазначає в своєму дослідженні Юрченко К. [6,63], до введення в дію національних П(С)БО калькулювання собівартості продукції в текстильній промисловості проводилось відповідно до Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) у промисловості, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.96 р. № 473. Згідно з цим Положенням розрізняли такі види собівартості: «виробнича собівартість»; «повна собівартість промислової продукції»; «собівартість валової продукції»; «собівартість товарної продукції». Однак з введенням в дію національних стандартів підхід до визначення виробничої собівартості змінився. Так, собівартість текстильної продукції відповідно до п.11 П(С)БО16 формують такі витрати: прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; інші прямі витрати; змінні загальновиробничі витрати та постійні розподілені загальновиробничі витрати [2,103].

Адміністративні витрати не є складовими виробничої собівартості, а разом з витратами на збут та іншими операційними витратами відносяться до витрат періоду. Як показали практичні дослідження на підприємствах галузі, більшість бухгалтерів вважають, що адміністративні витрати та витрати на збут повинні включатися у собівартість продукції, оскільки фактично являються її складовими і нероздільно пов'язані з виробничим процесом.

Віднесення виробничих витрат залежить від порядку організації виробничого процесу на підприємстві. Порядок їх розподілу між окремими видами продукції здійснюється пропорційно плановим затратам, розрахованим на фактичний випуск текстильних виробів за звітний період.

Якщо складання калькуляції проводиться для замовника Послуг з переробки бавовни (давальницької сировини), то необхідно зазначити

всі норми витрачання сировини, а вартість зазначити тільки для тієї сировини, що належить підприємству-виробнику. У фактичній калькуляції вартість сировини замовника, як стверджує професор Калюга Є.В., не повинна проставлятися, а необхідно робити помітку «сировина замовника» [4;54]. Таким чином, ми виключаємо вартість сировини із собівартості готової продукції, оскільки давальницька сировина підприємству-виробнику не належить і право власності не неї йому не переходить.

Відповідно до Плану рахунків та П(С)БО 9 «Запаси», давальницьку сировину обліковують на позабалансовому субрахунку 022 «Матеріали, прийняті для переробки». Облік цих цінностей ведуть за цінами, передбаченими в приймально-передавальних актах та договорах. У фінансовому обліку інформація про спожиті витрати узагальнюються на рахунку 23 «Виробництво» за дебетом прямо з рахунків запасів, зносу, розрахунки з оплати праці, та ін. Протягом місяця відображають усі прямі спожиті витрати на продукцію, а наприкінці місяця з кредиту рахунка 91 «Загальновиробничі витрати» відносять суму загальновиробничих витрат: усі фактичні змінні та розподілені постійні.

Нерозподілені постійні загально виробничі витрати не відносяться до виробничої собівартості, а збільшують собівартість реалізованих послуг шляхом віднесення на дебет рахунка 903 «Собівартість наданих послуг».

Облік реалізації в даному випадку теж має свої особливості. Реалізація послуг, наданих з переробки давальницької сировини відображається за дебетом рахунка 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» і кредитом рахунка 70 «Дохід від реалізації».

При отриманні продукції виробництва від замовника у вигляді плати за переробку роблять запис Дт 28 «Товари» Кт 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками». На нашу думку, ця кореспонденція повинна мати наступний вигляд – Дт 26 «Готова продукція» Кт 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядчиками». А при проведенні взаємозаліку -- Дт 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядчиками». Кт 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» на суму взаємозаліку.

Така пропозиція пояснюється тим, що продукція отримана від замовників у вигляді плати за переробку є продукцією основного виробництва.

Список використаних джерел:

1. Пушкар М.С. Управлінський облік: Навчальний посібник /М.С. Пушкар. – Тернопіль, 1995. – 163 с.

2. Задорожний З.В. Класифікація витрату правлінського обліку в будівництві / З.В. Задорожний // Вісник ЖГП, 2002. - №21.
3. Калюга Є. Контроль за правильністю відображення в бухгалтерському та податковому обліку операцій з давальницькою сировиною / Є. Калюга // Вісник податкової служби України. – 2000, № 31, с.54.
4. Нападовська Л.В. Управлінський облік: Монографія / Л.В. Нападовська. – Дніпропетровськ, 2000. -450с.

Науковий керівник: к.е.н., професор Мех Я. В.

*Ганиш Олександр,
студент групи РКзм-51*

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ У СИСТЕМІ КОНТРОЛІНГУ ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА

Контролінг процесу виробництва забезпечує менеджерів інформацією, необхідною для управління витратами з метою зміцнення позицій підприємства на ринку і досягнення стійкої переваги над конкурентами.

Область управління витратами – одна з тих, що найбільш опрацьована в світовій практиці, але не всі вітчизняні компанії можуть скористатися зарубіжними моделями через низьку управлінську культуру на всіх рівнях. Якщо говорити про кращу світову практику, то всі моделі, розроблені в епоху «масового виробництва», – вже минуле.

Зараз в центрі уваги передових компаній – управління витратами в рамках концепції lean production (бережливе, раціональне виробництво), коли об'єктами скорочення є системні витрати, пов'язані з виключенням запасів, черг, надмірної обробки і так далі.

Ще однією спробою відійти від традиційного обліку витрат є алгоритм Target Costing. Основу концепції складає зміна погляду на взаємозалежність ціни, прибутку і собівартості. Очікується, що нову продукцію вдасться реалізувати за ціною, яка повністю покриє витрати і забезпечить прибуток, необхідний для подальшого розвитку бізнесу. Для традиційної продукції застосування такої формули можливе